

Sygn. akt IV CSK 566/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorczyk

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. B.

przeciwko (...) Towarzystwu Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. i
Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W.

o zadośćuczynienie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 lutego 2020 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt I Ca (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w pkt I (pierwszym), pkt IV
(czwartym) w zakresie dotyczącym Ubezpieczeniowego
Funduszu Gwarancyjnego w W. i w tym zakresie przekazuje
sprawę Sądowi Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania
oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy w H. zasądził od pozwanego - (...) Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda W. B. kwotę 60000 zł z odsetkami oraz oddalił powództwo przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W.

Sąd Okręgowy z Z. na skutek apelacji pozwanego (...) Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w H. w ten sposób, że zasądził od apelującego i Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego kwotę 60000 zł z bliżej określonymi odsetkami.

Skarga kasacyjna pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego - oparta na podstawie drugiej z art. 398³ k.p.c. - zawiera zarzut naruszenia art. 373, 370, 384 k.p.c., i zmierza do uchylenia tego wyroku w zakresie dotyczącym skarżącego oraz przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rację ma skarżący kiedy zarzuca, że współuczestnik nie jest nigdy legitymowany do zaskarżenia orzeczenia przeciwko współuczestnikowi występującemu po tej samej stronie procesowej, choćby rozstrzygnięcie wydane przez sąd odnośnie do tego drugiego współuczestnika oddziaływało na rozstrzygnięcie sądu odnoszące się do niego.

Sytuacja procesowa, w której jeden ze współuczestników zaskarża wyrok w części dotyczącej oddalenia powództwa wobec drugiego ze współuczestników, znajdującego się po tej samej stronie procesowej, przy braku zaskarżenia przez drugą stronę, była już przedmiotem licznych wypowiedzi orzecznictwa. Nie było ono wprowadzić jednolite w zakresie skutków takiego zaskarżenia, ale zawsze przyjmowało jego niedopuszczalność. W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 12 czerwca 1967 r., III CZP 25/67 (OSNCP 1968 z. 4, poz. 57) Sąd Najwyższy przyjął, że nie jest dopuszczalna rewizja nadzwyczajna od wyroku sądu rewizyjnego na rzecz współuczestników, którzy nie zaskarżyli wyroku sądu pierwszej instancji, jeżeli sąd rewizyjny nie rozpoznał co do nich sprawy

w granicach przewidzianych w art. 384 k.p.c. Z kolei w wyroku z dnia 5 listopada 1966 r., II CR 387/66 (OSNCP 1967 z. 7-8, poz. 133) Sąd Najwyższy uznał, że pozwany będący jednym z dłużników solidarnych nie może zaskarżyć wyroku w części oddalającej powództwo w stosunku do pozostałych dłużników ani też nie może kwestionować cofnięcia wobec nich pozwu i umorzenia w tej części postępowania. Najdalej idące wnioski co do skutków takiego zaskarżenia przedstawił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 września 1967 r., I PR 245/67, I PR 245/67 (OSNCP 1968 z. 4, poz. 7), w którym uznał, że współpozwanemu nie przysługuje prawo zaskarżenia wyroku w części oddalającej powództwo (w całości lub w części) w stosunku do pozostałych pozwanych także wówczas, gdy uwzględnienie powództwa (w całości lub w części) w stosunku do innych pozwanych mogłoby mieć wpływ na zakres odpowiedzialności tego skarżącego; zaskarżenie wyroku w części oddalającej powództwo względem innych pozwanych może nastąpić tylko przez powoda; wobec niezaskarżenia wyroku w części oddalającej powództwo przez powoda wyrok w odpowiedniej części uzyskał prawomocność; zakres kontroli musi być ograniczony tylko do kwestii, czy uzasadnione jest rozstrzygnięcie w stosunku do skarżącego. Podobnie w niepublikowanym postanowieniu z dnia 12 grudnia 1983 r., II CR 393/83, Sąd Najwyższy przyjął, że rewizja pozwanej wniesiona od wyroku w części oddalającej powództwo w stosunku do współpozwanego jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu. Pogląd o niedopuszczalności takiego środka zaskarżenia podtrzymał Sąd Najwyższy także w nowszych rozstrzygnięciach. W uchwale z dnia 14 listopada 1991 r., III CZP 112/91 (OSP 1992 z. 7, poz. 169) Sąd Najwyższy przyjął, że współpozwanemu będącemu w procesie współuczestnikiem koniecznym i jednolitym nie przysługuje legitymacja do zaskarżenia wyroku oddalającego powództwo w stosunku do drugiego współuczestnika. Podsumowanie poglądów w tym przedmiocie nastąpiło w uchwale z dnia 22 kwietnia 1991 r., III CZP 34/91 (OSNCP 1992 z. 2, poz. 24), w której Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że rewizja pozwanego w części zaskarzającej oddalenie powództwa w stosunku do współpozwanego podlega – jako niedopuszczalna - odrzuceniu, zaś w części zaskarzającej uwzględnienie powództwa - podlega merytorycznemu rozpoznaniu. W tym kierunku orzekł również Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia: 8 maja 2007 r.,

II PK 293/06 (OSNP 2008, z. 11-12, poz. 165), z dnia 24 czerwca 1998 r., I PKN 169/98 (OSNP 1999, z. 13, poz. 423) i z dnia 31 marca 2009 r., II BP 19/08 (nie publ.).

Skoro Sąd Okręgowy powyższego nie miał na uwadze wyrok tego Sądu w zaskarżonym zakresie nie mógł się ostać.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w wyroku.

jw